

Ὁμιλίες μέ τον ἱερομόναχο Πατέρα Σάββα Ἀγιορείτη

«Ὁ ρόλος τῆς μητέρας στήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν»

Ἐλάτε νά κάνουμε προσευχή.

Εὐλογητός ὁ Θεός ἡμῶν πάντοτε νῦν καί ἀεί καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν

Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τό Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ Παρών καί τά πάντα Πληρῶν, ὁ Θησαυρός τῶν ἀγαθῶν, καί Ζωῆς χορηγός, ἐλθέ καί σκήνωσον ἐν ἡμῖν, καί καθάρισον ἡμᾶς ἀπό πάσης κηλίδος καί σῶσον, Ἀγαθέ τάς ψυχάς ἡμῶν.

Εὐλογητός εἶ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πανσόφους τούς ἀλιεῖς ἀναδείξας καταπέμψας αὐτοῖς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον καί δι' αὐτῶν τήν οἰκουμένην σαγηνεύσας φιλόανθρωπε δόξα Σοι.

*Χριστέ τό φῶς τό ἀληθινόν
τό φωτίζον καί ἀγιάζον πάντα ἄνθρωπον
ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον
σημειωθήτω ἐφ' ἡμᾶς τό φῶς τοῦ προσώπου Σου
ἵνα ἐν Αὐτῷ ὀψόμεθα Φῶς τό ἀπρόσιτον
καί κατεύθυνον τά διαβήματα ἡμῶν*

*πρός ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν Σου
πρεσβείαις τῆς παναχράντου Σου Μητρός
καί πάντων Σου τῶν Ἁγίων Ἀμήν.*

1.ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΤΕΡΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Σήμερα μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ καί τήν εὐχή τοῦ Γέροντα θά μιλήσουμε γία τήν συμβολή τῆς μητέρας στήν διαπαιδαγώγηση τῶν παιδιῶν.

Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὅτι ἡ σημαντικότερη δραστηριότητα τῆς χριστιανῆς μητέρας, στό πλαίσιο τῆς οἰκογένειας εἶναι ἡ καλή ἀνατροφή τῶν παιδιῶν της. Τό κύριο ἔργο τῆς μητέρας εἶναι ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν. Αὐτή ἡ θέση τοῦ ἱεροῦ Πατρὸς πηγάζει βεβαίως ἀπό τόν φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Δέν εἶναι ἡ θέση ἑνὸς ἀνθρώπου πού ἀπλῶς μόνο σκέπτεται, ἀλλά σκέπτεται καί συνάμα ὁμιλεῖ μέ τήν φώτιση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Λοιπόν αὐτή εἶναι καί ἡ θέση θά μπορούσαμε νά ποῦμε τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ οἰκογένεια εἶναι ὅ,τι πιό εὐλογημένο ἔχουμε μέσα στήν κοινωνία. Οὐσιαστικά ἡ σωστή οἰκογένεια εἶναι μιά μικρὴ Ἐκκλησία. Τά νέα βλαστάρια ζώντας ἐντός της καθοδηγοῦνται στήν ἐν Χριστῷ ζωή. Ἡ μητέρα ἔχει σάν κύριο ρόλο τό νά ἐφαρμόσει στά παιδιά της αὐτήν τήν καθοδήγηση καί τήν ἐν Χριστῷ παιδαγωγία. Καταλαβαίνουμε ἐπομένως ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ρόλοι πού προσπαθοῦν νά ἀποδώσουν σήμερα στίς γυναῖκες-μητέρες: ἐπαγγελματικός, κοινωνικός, τό νά ἀναρριχηθεῖ σέ ὑψηλόβαθμες κοσμικά θέσεις, ὅπως καί οἱ ἄντρες μέσα στίς διάφορες ὑπηρεσίες, τό νά ἐξελιχθεῖ, νά κάνει καριέρα...ὅλα αὐτά, εἶναι θά λέγαμε δεύτερα, τρίτα, πάρεργα σέ σχέση μέ τό κύριο ἔργο, πού εἶναι τό ἔργο τῆς μητέρας. Καί ἂν θέλει νά εἶναι σωστή ἀπέναντι στόν Θεό, ἀπέναντι στό Ἅγιο Πνεῦμα, θά πρέπει νά βάλει αὐτό τό ἔργο, σάν πρῶτο στόχο στήν ζωή της· θά πρέπει νά ἔχει σάν πρῶτο ρόλο της τό νά διαπαιδαγωγήσει τά τέκνα της ἐν Χριστῷ.

2. Η ΜΗΤΡΙΚΗ ΑΓΑΠΗ ΩΣ ΘΕΙΟ ΔΩΡΟ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ.

Σ' αυτό τό έργο δέν είναι άβοήθητη· έχει μιά άρετή...τήν όποία βεβαίως τής τήν έχει δώσει ό Θεός. Άν τήν καλλιεργήσει θά βοηθηθεϊ πολύ στό νά διαπαιδαγωγήσει όρθά τά παιδιά της. Η άρετή αυτή είναι ή άγάπη.

Οί γυναϊκες κατ' έξοχήν έχουν άγάπη· ιδιαίτερα οί μητέρες έχουν αυτήν τήν φυσική άγάπη. Η άγάπη βέβαια αυτή δέν σώζει, δέν όδηγεϊ στην Βασιλεία του Θεού, αλλά βοηθά στό νά προσεγγίσει ή μητέρα τό παιδί καί νά κάνει θυσίες. Μπορεϊ ή μητέρα νά φθάσει νά θυσιάσει άκόμη καί τήν ίδια τήν ζωή της για χάρη του παιδιού της... Έχουμε τέτοια παραδείγματα. Η φυσική άγάπη όμως, πού συνήθως ύπάρχει σέ όλες τίς μητέρες δέν είναι ή τέλεια, ή σωστή, ή σώζουσα -όπως είπαμε- άγάπη. Μας σώζει ή έν Χριστώ άγάπη, ή όποία είναι καρπός του Αγίου Πνεύματος. Η τέλεια αυτή άγάπη είναι κομμάτι, στοιχείο του καρπού του Αγίου Πνεύματος, όπως μας τό διδάσκει ό Απόστολος Παύλος: «Ο καρπός του Πνεύματος έστιν άγάπη, χαρά, ειρήνη κ.λ.π.».

3. Η ΤΕΛΕΙΑ ΑΓΑΠΗ (ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΗΣ) ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΜΗΤΡΙΚΗ ΑΓΑΠΗ.

Θά πρέπει ή μητέρα νά υπερβεί τήν φυσική άγάπη καί νά φτάσει στό άνώτερο επίπεδο, πού είναι ή έν Χριστώ, ή έν Αγίω Πνεύματι άγάπη. Θά πρέπει δηλαδή νά φθάσει νά αγαπάει τά παιδιά της τελείως καί άνιοδιοτελώς, χωρίς όρια, χωρίς διακρίσεις, ό,τι καί άν τής κάνουν, όπως καί άν τής συμπεριφέρονται.

Άνιοδιοτελώς σημαίνει, ό,τι τά αγαπάει χωρίς νά σκέφτεται ό,τι «κάποια στιγμή θά δώ καί έγώ κάτι από τά παιδιά μου»·«κάποια στιγμή θά έχω καί έγώ στά γεράματά μου ένα στήριγμα, ένα άποκούμπι»...

Πολύ πιθανόν βέβαια νά έχει αυτό τό «άποκούμπι». Αλλά δέν πρέπει νά εργάζεται μέ αυτήν τήν προοπτική, μ' αυτό τό κίνητρο, μ' αυτό τό back - ground στό μυαλό της. Άν ενεργεί μ' αυτό τό σκεπτικό, ή άγάπη της είναι μολυσμένη, είναι λίγο ιδιοτελής, είναι έμπορική σχέση· δίνει για νά πάρει... έστω άργότερα.

Ἡ τέλεια ἀγάπη εἶναι μὴ ἀνταποδοτική καὶ μὴ ἐμπορική . Εἶναι ἀνιδιοτελής. Σ' αὐτὴ τὴν ἀγάπη πρέπει νὰ φτάσει ἡ μητέρα. Τότε λειτουργεῖ σωστά ἡ οἰκογένεια.

Ἄν ἡ μητέρα δὲν προσπαθεῖ νὰ ἀγαπάει ἀνιδιοτελῶς, θὰ κάνει μεγάλα λάθη στὴν ἀγωγή. Κάποια στιγμή τὸ παιδί δὲν θὰ τῆς φερεθεῖ σωστά...

-Τότε τί θὰ κάνει; θὰ τὸ «πνίξει»;

-Ἄν δὲν ἔχει αὐτὴν τὴν ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπη μπορεῖ καὶ νὰ τὸ πνίξει ἀκόμα. Ἔχουμε καὶ τέτοιες «μητέρες»... «Θεὸς φυλάξου», θὰ πεῖτε, ἀλλὰ γίνεται αὐτό... δυστυχῶς.

-Γιατί;

-Διότι αὐτὴ ἡ φυσικὴ ἀγάπη, εἶναι ἀτελής, εἶναι ἀσταθῆς καὶ πάντοτε ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐκπέσει. Ἐκείνη ἡ ἀγάπη πού δὲν ἐκπίπτει, γιὰ τὴν ὁποία μᾶς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὅτι « οὐδέποτε ἐκπίπτει», εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἀγάπη. Στὴν μητέρα, πού ἀγαπάει ἀνιδιοτελῶς ὅ,τι καὶ ἂν τῆς κάνει τὸ παιδί της, αὐτὴ δὲν θὰ σταματήσει νὰ τὸ ἀγαπάει ποτέ.

Εἶχαμε βάλει στὴν ἱστοσελίδα, μιά ἀνάρτηση γιὰ μιά μητέρα ἀνάπηρη, πού εἶχε μόνο τὸ ἕνα της μάτι καὶ τὸ παιδάκι της ἔνιωθε πολὺ ντροπὴ γιὰ αὐτό. Τὸ κοροϊδεύανε ὅλα τ' ἄλλα τὰ παιδιά στό σχολεῖο καὶ τέλος πάντων τὸ παιδί, μεγάλωσε καὶ δὲν τὴν ἤθελε τὴν μάννα του. Ἔνοιωθε κόμπλεξ, γι' αὐτό καὶ δὲν τὴν ἔπαιρνε μαζί του στίς διάφορες κοινωνικὲς του δραστηριότητες. Τὴν κρατοῦσε σέ ἀπόσταση. Κάποια στιγμή μετὰ τὸ ἐπίγειο τέλος τῆς ζωῆς της, ἡ μητέρα ἀποκάλυψε μ' ἕνα σημεῖωμα στό παιδί της, πού τὴν εἶχε ἐν τῷ μεταξύ διώξει μὲ τὸν χειρότερο τρόπο, τὴν συγκλονιστικὴ ἀλήθεια: Τὸ παιδί της εἶχε ἀπὸ ἀτύχημα χάσει ὅταν ἦταν μικρὸ τὸ ἕνα του μάτι καὶ ἡ μητέρα του, τοῦ εἶχε δώσει τὸ δικό της. Εἶχε κάνει αὐτὴν τὴν θυσία χωρὶς νὰ τὸ πει στό παιδί της.

Τὰ λέμε αὐτά, γιατί ὄντως εἶναι πολὺ δυνατὴ αὐτὴ ἡ φυσικὴ ἀγάπη, πού αἰσθάνεται ἡ μητέρα γιὰ τὰ παιδιά της. Ὅλο αὐτό βέβαια εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ.

4) Η ΑΓΑΠΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΙ Η «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ» ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ.

Αντίστοιχα και τὰ παιδιά αγαποῦν τὴ μητέρα τους. Ἡ μητέρα κατὰ κανόνα ἀπολαμβάνει μεγάλη ἀγάπη ἀπ' τὰ παιδιά της. Τὰ παιδιά πλησιαζουν τὴν μητέρα πολὺ πῶς εὐκολα ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο πρόσωπο.

Γιὰ αὐτὸ ἡ μητέρα παίζει ἓνα κύριο ρόλο στὴν ἀγωγή. Ἀκόμα καὶ ὅταν ἡ μητέρα μαλώσει τὰ παιδιά, λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἀκόμα καὶ ἂν τὰ ξυλοφορτώσει, κατόπιν τὰ παιδιά θὰ τρέξουνε πάλι στὴν ἀγκαλιά της.

Τὰ παιδιά προτιμοῦνε τὴν μητέρα περισσότερο ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα πρόσωπα, εἴτε μέσα, εἴτε ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκογένεια. Τίποτα δὲν εἶναι ἀσφαλέστερο καὶ ἀναγκαιότερο, γιὰ τὰ παιδιά, λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἀπὸ τὴν μητρικὴ ἀγκαλιά. Ἐπομένως θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἡ ἀγαπητικὴ σχέση τῆς μητέρας μὲ τὸ παιδί, εἶναι τὸ καταλληλότερο πλαίσιο-περιβάλλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου μπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ ὀρθόδοξη ἀγωγή.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κατ' ἔξοχὴν ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὶς μητέρες τους. Πίσω ἀπὸ τοὺς λεγόμενους μεγάλους, κρύβονται συνήθως μεγάλες μητέρες. Μητέρες δηλαδή πού ἔκανα σωστὴ ὀρθόδοξη, «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου» ἀγωγή.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ παιδιοῦ πρὸς τὴν μητέρα του, θὰ πρέπει νὰ ἀξιοποιηθεῖ. Εἶναι κάτι πολὺ θετικό καὶ πολὺ βοηθητικό στὴν ἀγωγή. Θὰ πρέπει ἡ μητέρα νὰ τὴν «ἐκμεταλευτεῖ», μὲ τὴν καλὴ ἔννοια, καὶ νὰ ἐμφυσῆσει στό παιδί της, τὴν ἐν Χριστῶ ἀγάπη. Δὲν πρέπει νὰ ἀδιαφορήσει, οὔτε νὰ ἀκολουθήσει αὐτὲς τὶς λεγόμενες «μοντέρνες» ἀντιλήψεις, πού δὲν εἶναι καθόλου μοντέρνες... ἀντίθετα εἶναι πολὺ παλαιές... εἶναι τοῦ ἀρχεκάκου ὄφους, τοῦ ἀρχαίου ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος λέει: «ἄφησε τὸ παιδί νὰ κάνει ὅ,τι θέλει».

5) Η ΑΣΚΗΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΑΛΗΘΙΝΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ.

Δὲν πρέπει ἡ μητέρα νὰ ἀκολουθήσει αὐτὴν τὴν ὀλέθρια «συνταγή». Οὔτε πρέπει νὰ ρωτᾷ τὸ παιδί γιὰ τὸ «τί θέλει» καί... «ὅ,τι

θέλει τό παιδί νά τό κάνει ή μητέρα». Δέν πρέπει νά γίνεи ύποτακτική του παιδιού ή μητέρα. Μέ πολλή διάκριση ίσως κάποτε, χρειασθεῖ νά «κάνει ύπακοή» στό παιδί της, αλλά δέν θά πρέπει νά γίνεи αυτό ό κανόνας.

Γνώρισμα τῆς μητέρας δέν εῖναι τό «τίκτειν», δηλ. ή γέννηση παιδιῶν, λέει ό Ἱερός Χρυσόστομος. Προσέξτε...Στήν κοινωνία επικρατεῖ ή αντίληψη ότι ή γυναῖκα εῖναι για νά γεννάει παιδιά. Όχι, λέει ό ἱερός Πατήρ, δέν εῖναι γι' αυτό.

- Ποιό εῖναι τό γνώρισμα τῆς μητέρας;

- Τό γνώρισμα τῆς μητέρας εῖναι ή **ἀνατροφή** τῶν παιδιῶν. Τό «τίκτειν», τό νά γεννᾶ παιδιά εῖναι δῶρο τῆς φύσεως, δῶρο του Θεοῦ δηλαδή, ἀφοῦ καί τήν φύση ό Θεός τήν ἔκανε. «Τό τίκτειν» εῖναι δῶρο, δέν εῖναι κατόρθωμα τῆς μάννας. Τό κατόρθωμα τῆς μάννας εῖναι τό νά δώσει σωστή ἀγωγή στά παιδιά. Τότε φέρει ἐπάξια τόν τίτλο μάννα, τότε εῖναι πραγματική μητέρα.

Ἡ ἀνατροφή ἢ ὄχι, ή σωστή διαπαιδαγώγηση, ή ἐσφαλμένη, ἢ καί ή ἀνύπαρκτη κάποιες φορές, εῖναι κάτι πού ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἐλεύθερη προαίρεσή τῆς μητέρας (ἂν θέλει τό κάνει), ἐνῶ τό «τίκτειν» εῖναι τῆς φύσεως.

Θά γεννήσει ἀφοῦ ἔλθει εἰς γάμου κοινωνίαν, ἔτσι εῖναι ή φυσική τάξη. Τώρα, θά μοῦ πεῖτε, ότι ὑπάρχουν καί κάποιες, οἱ ὁποῖες παρασύρονται ἀπό τόν «ἀνθρωποκτόνο» καί τά σκοτώνουν τά παιδιά τους πρὶν τά γεννήσουν... Αυτό ἄς μή τό σχολιάσουμε τώρα. Ὁμιλοῦμε για τήν φυσική τάξη, πού ἀκολουθεῖ τήν ἔλευση «εἰς γάμου κοινωνίαν». Ἄν ή μητέρα ἔχει φόβο Θεοῦ καί προσεύχεται καί εῖναι για τό καλό της, θά τήν εὐλογήσει ό Θεός, θά συλλάβει καί θά γεννήσει. Αυτό εῖναι τό κατόρθωμα τῆς φύσεως, του Θεοῦ δηλαδή...

Ἀπό ἐκεῖ καί μετά ἀρχίζει νά παίξει ἀποφασιστικό ρόλο καί ή ἀνθρώπινη προαίρεση...νά φανερώνεται ποιᾶ εῖναι ή ἀληθινή μητέρα. Μέ τήν ἐλεύθερη βούλησή της, μέ τήν ἐλεύθερη συνεργασία τῆς μητέρας μέ τή Θεία Χάρη ἐπιτυγχάνεται ή σωστή ἀγωγή, τό δόσιμο τῆς ἐν Χριστῶ ζωῆς στό παιδί. Όχι ἀπλῶς ή μετάγγιση τῆς βιολογικῆς ζωῆς, τῆς σωματικῆς συντήρησης καί αὐξησης, αλλά τῆς ἐν Χριστῶ ζωῆς.

Ἄν θυμᾶσθε ἀπό τήν Ἱστορία, οἱ ἀρχαῖοι ὁμιλοῦσαν γιά τό «εὖ ζῆν». Ἐλεγε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ὅτι «τό ζῆν μου τό δώσανε οἱ γονεῖς μου καί τό εὖ ζῆν μου τό ἔδωσε ὁ δάσκαλός μου ὁ Ἀριστοτέλης».

Σήμερα εἴμαστε βέβαιοι ὅτι «τό εὖ ζῆν» τό δίνει βεβαίως ἡ Ἐκκλησία μας, ὁ Χριστός μας, ἀλλά διά μέσου τῆς μητέρας καί τοῦ πατέρα. Ὁ πατέρας, ἄς μὴν τό ξεχνᾶμε, ἔχει τόν κύριο καί τόν πιό υπεύθυνο ρόλο στήν ἀγωγή σύμφωνα μέ τόν ἱερό Χρυσόστομο.

6. Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΔΕΝ ΣΩΖΕΙ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ. ΕΚΕΙΝΟ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Μόνο ὅταν ἡ γέννηση τῶν παιδιῶν συνδυάζεται μέ τήν χριστιανική ἀνατροφή τους ἀπό τόν πατέρα καί τήν μητέρα, μπορεῖ νά ἔχει γιά αὐτούς σημασία ἀπό σωτηρολογική ἄποψη. Προσέξτε αὐτήν τήν φράση...

- Δηλαδή, σώζεται ἡ μητέρα, ἢ ὄχι, ὅταν γεννήσει παιδιά;

-Ὁχι.

-Πότε σώζεται;

-Ὅταν τά παιδιά της τά ἀναγεννήσει πνευματικά. Ὅταν τά βάλει στό δρόμο τοῦ Θεοῦ, τά μάθει νά ἐξομολογοῦνται, νά κοινωνοῦν, νά προσεύχονται, νά κάνουν ἀγώνα γιά τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Ὅταν τά ἐμπνεύσει ὥστε νά βάλουν σάν κύριο σκοπό τῆς ζωῆς τους τό νά ἐκπληρώνουν πάντα τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, τό «ἀγαθό καί εὐάρεστο καί τέλειο». Τότε... ὅταν σώζονται τά παιδιά, σώζεται καί ἡ μητέρα.

Ἡ σωστή ἀνατροφή τῶν παιδιῶν ἔχει σωτηρολογική σημασία γιά τήν μητέρα. Τό νά γεννήσει παιδιά δέν εἶναι ἀρκετό. Μπορεῖ νά γεννήσει ἀκόμη καί πολλά παιδιά... δέν τήν σώζει αὐτό.

Ἐμεῖς τίς θαυμάζουμε τίς πολύτεκνες οἰκογένειες, καί ὄντως εἶναι ἀξιοθαύμαστοι οἱ ἄνθρωποι, γιατί ἔχουνε πολύ κόπο. Ἀλλά καί πάλι δέν σώζεσαι ὅταν κάνεις πολλά παιδιά... Σώζεσαι ὅταν αὐτά τά πολλά παιδιά τά βάλεις στόν Παράδεισο.

7. ΣΩΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ, «ΕΑΝ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΓΝΟΤΗΤΑ, ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ, ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΙΟΤΗΤΑ».

Ἑρμηνεύει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, τό βιβλικό χωρίο: «σωθήσεται ἡ γυνή διά τῆς τεκνογονίας, ἐάν μείνωσιν ἐν πίστει καί ἀγάπῃ καί ἀγιασμῶ μετά σωφροσύνης» ὡς ἐξῆς:

-«Ἐάν μείνουν μέσα στήν πίστη, στήν ἀγάπη, στόν ἀγιασμό καί στήν σωφροσύνη», ποιοί;

-Τό ζευγάρι ἀλλά καί τά παιδιά... Τότε θά σωθεῖ ἡ γυναῖκα διά τῆς τεκνογονίας.

Ἐξαρκτᾶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἄμεσα τόν σωτηριολογικό χαρακτήρα τῆς τεκνογονίας ἀπό τήν παρασχεθεῖσα χριστιανική ἀγωγή στά παιδιά. Λέει: «μηδέν οὖν ἀλγείτω ἡ γυνή», δηλαδή «ἄς μήν πονάει, ἄς μήν στεναχωριέται ἡ γυναῖκα. Διότι τῆς ἔδωσε ὁ Θεός ὄχι μικρή παραμυθία, ὄχι μικρή παρηγοριά»

-Ποιά;

-Τό νά γεννάει παιδιά...Ἀλλά αὐτό εἶναι τῆς φύσεως. Καί ἐκεῖνο εἶναι τῆς φύσεως...Δέν τῆς ἔδωσε μόνο αὐτό τό νά γεννάει παιδιά, ἀλλά τῆς ἔχει χαρίσει καί τό χάρισμα, τό διακόνημα, τό τάλαντο νά παιδοτροφεῖ, νά ἀνατρέφει τά παιδιά...Ἐχει πάρει μεγάλα δῶρα ἡ μητέρα ἀπό τόν Θεό καί αὐτά πρέπει νά τήν παρηγοροῦν στίς διάφορες δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει. Μόνο νά προσπαθεῖ νά ἀξιοποιεῖ σωστά αὐτά τά δῶρα.

«Ἐάν ἐπιμείνωσιν» λέει, δηλαδή ἐάν μείνουν «στήν πίστη, στήν ἀγάπη, στόν ἀγιασμό, στήν σωφροσύνη».

-Τί σημαίνει αὐτό τώρα;

-Τό ἐξηγεῖ: «ἐάν αὐτούς (ἐνν. τούς παῖδας) ἐν ἀγάπῃ μετά τό τεκεῖν καί ἀγνεία διατηρήσωσιν»(φοβερό ἔ! Πῶς τό ἐρμηνεύει ὁ ἱερός Χρυσόστομος...): « ἐάν φυλάξουν τά παιδιά τους (ἀφοῦ τά γεννήσουν), μέσα στήν ἀγάπη καί στήν ἀγνεία(δηλαδή στήν ἀγνότητα)». Ὅταν τό

κάνουν αυτό οι γονείς θα πάρουν, όχι μικρό μισθό. Αντίθετα θα πάρουν πάρα πολύ μεγάλο μισθό, διότι ανέθρεψαν αθλητές για τον Χριστό.

Είδατε πώς τό λέει ο Ίερός Χρυσόστομος;

Όχι μόνο οι γονείς πρέπει να μείνουν σε αγνότητα-σωφροσύνη και αγάπη, για να πετύχει ο γάμος. Πρέπει και τά παιδιά να τά αναθρέψουν έτσι ώστε να μείνουν μέσα στην αγάπη, την εν Χριστῶ αγάπη και στην αγνότητα. Πόσο λάθος κάνουν σήμερα οι μητέρες πού εκθέτουν τίς κόρες τους ήμίγυμνες για να παντρευτοῦν... για να τραβήξουν τά βλέμματα τῶν ἀνδρῶν. Πολύ μεγάλο λάθος. Από αυτό τό χωρίο φαίνεται τό λάθος τους, διότι δέν διαφυλάττουν τά παιδιά τους έτσι σε αγνότητα, σε καθαρότητα. Όταν ρίχνεις τόν ἄλλον σε πειρασμό και ἐσύ ζημιώνεσαι τά μέγιστα. Έχεις και ἐσύ μεγάλη ἁμαρτία, όταν προκαλεῖς. Τό ζητούμενο και ἡ ἐπιτυχία δέν εἶναι τό να ὑπανδρεύσεις τό παιδί σου ἀλλά να τό φυλάξεις ἀγνό μέχρι τό γάμο για να στεφανωθεῖ ἐπάξια ἀπό τόν Χριστό τήν ὥρα τοῦ Μυστηρίου...

8.ΑΞΙΑ ΜΙΣΘΟΥ, ΟΧΙ Η ΤΕΚΝΟΓΟΝΙΑ ΑΛΛΑ Η ΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑ.

Αυτή καθ' ἑαυτήν λοιπόν ἡ τεκνογονία, δέν εἶναι ἄξια μισθοῦ και σωτηρίας.

-Αλλά τί εἶναι ἄξιο μισθοῦ και σωτηρίας;

-Ἡ ἀγωγή στην εὐσέβεια...

Γι' αυτό θα πάρεις μισθό. Όχι γιατί ἔκανες παιδί.

Και σήμερα πολλές γυναῖκες ἔχουν ἐπιθυμία να κάνουν ἕνα παιδί, γιατί εἶναι ἀπ' τήν φύση αυτό. Εἶναι φτιαγμένος και ὁ ὀργανισμός τους κατάλληλα...Αλλά δέν εἶναι ἐπιτυχία αυτό... αυτό δέν σε σώζει. Μερικές προσπαθοῦν να κάνουν ἀκόμη και μόνες τους παιδί. Σήμερα μέ τήν ἰατρική τεχνολογία μπορεῖ να τό κάνεις. Αλλά δέν εἶναι ἐπιτυχία αυτό...Έξω ἀπό τόν γάμο... ἀνύπαντρη μητέρα... και τί τραύματα θα κουβαλάει αυτό τό παιδί πού θα γεννηθεῖ χωρίς πατέρα. Αλλά και ἡ ἴδια ἡ μητέρα δέν κερδίζει πραγματικά. Αυτή ἡ ἱκανοποίηση πού θα νοιώθει ὅτι

ἔγινε μητέρα, εἶναι ἀπλῶς μία φυσική ἱκανοποίηση πού δέν τήν ὀδηγεῖ στήν σωτηρία.

Ἡ σωτηρία της εἶναι νά κάνει, ὅπως λέει ὁ Θεός, τήν οἰκογένειά της, Ἐκκλησία σωστή- κατ' οἶκον Ἐκκλησία- καί νά ἀναθρέψει τά παιδιά της ἐν Χριστῷ. Τότε ἐπέτυχε.

Τότε μόνο σώζεται ἡ μητέρα... Ὅταν συμβάλλει στό νά παραμείνουν τά παιδιά της σταθερά στήν πίστη, στήν ἀγάπη, στήν ἀγιότητα. Ἄν τά διδάσκει καί τά συμβουλεύει καί τά κατευθύνει στά παραπάνω, τότε θά τῆς ἀνταποδοθοῦν ὅλα ἀπό τόν Θεό καί μάλιστα πλουσιοπάροχα..., τότε θά διασφαλίσει τήν σωτηρία της.

9. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ Η ΜΗ ΣΩΣΤΗ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Βλέπετε; Δέν εἶναι ἀπλό πράγμα νά κάνεις οἰκογένεια, γιατί κινδυνεύεις καί ἐσύ. Ἡ μητέρα δηλαδή, κινδυνεύει...

Τί διακινδυνεύει;

-Τήν σωτηρία της. Θά πρέπει τά παιδιά πού θά κάνει νά τά πάει στόν Παράδεισο καί αὐτά.

Ἡ φροντίδα καί χριστιανική ἀγωγή τῶν παιδιῶν , ἀγοριῶν καί κοριτσιῶν εἶναι, ὅπως λέει ὁ Χρυσόστομος, ἀναμφισβήτητο ἔργο καί τῶν δύο: Τοῦ πατέρα καί τῆς μητέρας. Στόν πατέρα δίνει τόν κύριο ρόλο, ἐπειδή, σύμφωνα μέ τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, ὁ πατέρας εἶναι κεφαλή στήν οἰκογένεια. Αὐτός δίνει λόγο στόν Θεό γιά τήν γυναῖκα του καί γιά τά παιδιά του. Δηλαδή εἶναι ὑπεύθυνος γιά τό ἂν θά πᾶνε στόν Παράδεισο ἢ ὄχι. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι δέν εἶναι ὑπεύθυνη καί ἡ μητέρα γιά τά παιδιά καί τά παιδιά γιά τόν ἑαυτό τους ἐπίσης, καθώς καί γιά τοὺς γονεῖς σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τῆς ἀγάπης.

Οἱ γονεῖς ὅμως κυρίως εἶναι ὑπεύθυνοι γιά τήν σωτηρία τῶν παιδιῶν. Κατ' ἐξοχήν δέ καί κύριος ὑπεύθυνος εἶναι ὁ πατέρας.

10. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ Η ΚΟΙΝΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ.

Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΡΧΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ.

Η συνεργασία καί τῶν δύο γονέων εἶναι ἀπαραίτητη. Θά πρέπει νά ὑπάρχει κοινή γραμμή, ἢ γραμμή τοῦ Χριστοῦ. Θά πρέπει νά ὑπάρχει σύμπνοια, ἐκκοπή τοῦ θελήματος καί ἀλληλοῦπακοή(τοῦ πατέρα στή μητέρα καί τῆς μητέρας στόν πατέρα).

Ἐδῶ τώρα βεβαίως ἐξυπακούεται ὅτι πρὶν παντρευτεῖς θά πρέπει νά διαλέξεις ἕναν ἄνθρωπο, πού νά ἔχει λίγο φόβο Θεοῦ. Ἀλλιῶς τί ἀγωγή θά δώσεις στά παιδιά, ἂν ἐσύ λές ἄλφα καί ὁ ἄντρας λέει ὠμέγα, ἢ τό ἀνάποδο. Ἐσύ λές ἄσπρο καί ὁ ἄλλος λέει μαῦρο... δυστυχῶς συμβαίνει αὐτό.

Καταλαβαίνετε μετά, ὅτι τό παιδί εἶναι σέ μία σύγκρουση. Σκέπτεται: ὁ μπαμπάς εἶπε αὐτό... ἢ μαμά λέει τό ἀντίθετο..., τώρα ποίό εἶναι τό σωστό;

Τό παιδάκι ἐπειδὴ ἀκόμα δέν ἔχει ἀναπτυγμένη πλήρως τήν κριτική ἰκανότητα- τήν διάκριση, οὔτε καί ἔχει ὅλες τίς γνώσεις τίς σχετικές μέ τόν Θεό καί τήν Ὁρθοδοξία, μπορεῖ νά παρασυρθεῖ ἀπ' τά πάθη του καί νά πεῖ: ἐγώ θά πάω μέ τό πιό εὔκολο.

-Τό πιό εὔκολο ποίό εἶναι;

-Αὐτό πού μᾶς ψιθυρίζουν τά πάθη μας, ἢ σάρκα.

Ἐπομένως θά πάει μέ τό μέρος ἐκείνου τοῦ γονιοῦ, πού ἔχει τό σαρκικό φρόνημα. Θά ἀκολουθήσει ἐκεῖνον ἀπό τούς γονεῖς, πού ἔχει τό ὑλιστικό φρόνημα, αὐτό τό φρόνημα, πού κολλάει τόν ἄνθρωπο στήν γῆ καί ὄχι αὐτό πού τόν ἀνεβάζει στόν Θεό.

Γι' αὐτό καθένας πρέπει νά προσέξει πολύ πρὶν παντρευτεῖ... μέ ποιόν θά παντρευτεῖ. Μέ ποιόν θά κάνει οἰκογένεια, ὥστε νά γίνει κατορθωτό τό νά δοθεῖ σωστή ἀγωγή στά παιδιά, ἔτσι ὥστε νά μήν κινδυνέψει καί ἡ δική του σωτηρία. Ἄν συνδεθοῦμε μέ ἕναν ἄνθρωπο πού δέν ἔχει φόβο Θεοῦ, κινδυνεύει καί δική μας ἡ σωτηρία. Κι αὐτό διότι δέν θά δοθεῖ σωστή ἀγωγή στά παιδιά, ἀφοῦ δέν θά ὑπάρχει σύμπνοια...

Αντίθετα θά υπάρχει αυτή ή συνήθης στά άποτυχημένα ζευγάρια, συνεχής σύγκρουση και τριβή.

11. Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗ. Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ.

Η μητέρα, λέει ό ιερός Χρυσόστομος, είναι τό καταλληλότερο πρόσωπο, τό όποιο μπορεί νά πραγματώσει τό έργο τής άγωγής μέ τόν φυσιολογικότερο τρόπο...

-Γιατί;

-Διότι αυτή παραμένει περισσότερο χρόνο στό σπίτι... ή τουλάχιστον παρέμενε... Τώρα, στίς μέρες μας, μέ τίς φεμινιστικές διακηρύξεις, πού πηγάζουν άπό τόν άποκρουφισμό και άπό τήν μαγεία, δέν μένει πολύ στό σπίτι ή μητέρα. Τά παιδιά τά παραλαμβάνει καποιά Φιλιππινέζα, κάποια Πακιστανή, κάποια γιαγιά ή μένουν άκόμη και μόνα τους. Τότε είναι, πού τά παραλαμβάνει άποκλειστικά ή τηλεόραση, ή χειρότερη άπό όλες τίς νταντάδες ή όποια τά κατηχει στην άνηθικότητα, τή βία, τή Νέα Έποχή.

Λοιπόν... έδω τά λέμε άστεϊα, αλλά είναι τραγικά. Άπό όλα αυτά καταλαβαίνετε πόσο άπίθανη είναι μετά ή σωτηρία τών γονέων. Διότι έφόσον δέν κάνουν αυτά, πού πρέπει για τήν σωτηρία τών παιδιών τους, πώς θά άπολογηθοῦν στόν Θεό;

Θά πει ό Θεός:«Τί κάνατε; έγκληματίες έφτιάξατε όποτε είστε και έσεϊς έγκληματίες. Έγκληματίσατε άπέναντι τών παιδιών σας αλλά και άπέναντι στην κοινωνία μ' αυτό πού εκάματε».

Βλέπετε όλοι σās λένε: «παντρέψου, παντρέψου»...

Δέν είμαστε κατά του Γάμου. Ό Γάμος είναι εύλογημένος δρόμος άπό τόν Θεό. Άλλ' όμως δέν είναι άπλό τό πράγμα. Άν δέν τό κάνεις σωστά κινδυνεύεις...Ό Γάμος θέλει σωστή προετοιμασία και γνώση του τί πās νά κάνεις. Ουσιαστικά πās για νά μαρτυρήσεις και νά σταυρωθείς. Νά βγεις άπό τόν έαυτό σου, νά πατάξεις τήν φιλαυτία σου και νά φτάσεις στην άνιδιοτελή άγάπη...

Ἡ μητέρα λοιπόν, λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἀσκεῖ μεγάλη ἐπίδραση στό παιδί, ἐπειδή παραμένει περισσότερο χρόνο στό σπίτι.

Εἶπαμε ὅτι δυστυχῶς αὐτό στίς μέρες μας δέν τηρεῖται, ἂν καί αὐτό εἶναι τό νορμάλ. Ἡ ψυχολογία τῆς γυναῖκας καί ἡ ὅλη της κατασκευή της ταιριάζει στό νά εἶναι ἡ βασίλισσα τοῦ σπιτιοῦ. Καί αὐτό δέν εἶναι καθόλου ὑποτιμητικό.

Παρομοιάζω τίς γυναῖκες καί τίς μητέρες, μέ τούς ἡσυχαστές . Οἱ ἀληθινοί ἡσυχαστές μποροῦν νά προσδεύσουν πολύ περισσότερο ἀπό τούς ἄλλους μοναχοὺς οἱ ὁποῖοι τρέχουν ἔξω στά διακονήματα.

Οἱ ἡσυχαστές εἶναι οἱ πιό ἀκίνητοι. Κάθονται στό κελί, προσεύχονται περισσότερο, ἡσυχάζουν, ἡρεμοῦνε, προσέχουν τούς λογισμούς καί τό νοῦ τους... Ἐτσι προσδεύουνε πολύ, πᾶνε πολύ ψηλά πνευματικά.

12. Η «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ» ΤΗΣ ΗΣΥΧΑΣΤΙΚΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ.

Ἡ μητέρα ὅταν ἀξιοποιήσει πνευματικά τήν παραμονή της μέσα στό σπίτι, ἀνεβαίνει πολύ ὑψηλότερα πνευματικά ἀπό τόν ἄντρα, ὁ ὁποῖος εἶναι ὅλη τήν ἡμέρα στήν ἀγορά. Ὁ ἄνδρας ἔχει προσβολές ἀπό ἕνα σωρό εἰκόνες καί ἀκούσματα, τά ὁποῖα εἶναι μειον, εἶναι ἀρνητικά, εἶναι ἀντίθετα μέ τήν πνευματική του πρόοδο. Θά πρέπει μετά νά κάνει ἀγώνα γιά νά τά ξεχάσει ὅλα αὐτά. Πρὸ πάντων θά πρέπει νά ἀγωνιστεῖ γιά νά ἐξαλείψει ὅλες τίς εἰκόνες, πού ἔπεσαν στήν ἀντίληψή του.

Τώρα ὁμως βλέπετε πῶς ὁ διάβολος τά κατάφερε καί ἔβαλε καί τήν γυναῖκα στήν «ἀγορά». Γεμίζει ἔτσι καί ἡ γυναῖκα μέ ἕνα σωρό εἰκόνες καί μέ πάρα πολλή κούραση.

-Ποῖο εἶναι τό ἀποτέλεσμα;

-Τά παιδιά ἔχουν νά συναναστραφοῦν-ἀντιμετωπίσουν δύο κουρασμένους γονεῖς οἱ ὁποῖοι μαλώνουν συνεχῶς μεταξύ τους. Συνεχῆς ἀναταραχή ἀφ' ἑνός καί ἀφ' ἑτέρου ἔλλειψη σωστής φροντίδας γιά τά παιδιά. Ποῦ νά βρεθεῖ ὄρεξη καί ψυχική δύναμη στους κουρασμένους-ἀγχωμένους γονεῖς ὥστε νά ἀσχοληθοῦν ὅπως πρέπει μέ τά νεαρά τους

βλαστάρια. Ποῦ νά βρεθεῖ ἡ ψυχική κατάσταση καί ἡ ἡρεμία ὥστε νά ποῦν δύο λόγια ἀγωγῆς στά μικρά τους, δύο λόγια γιά τόν Χριστό.

Ἡ παραμονή τῆς μητέρας στό σπίτι ἀποτελεῖ τό κύριο ἐπιχείρημα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ὥστε νά ἀποδώσει σ' αὐτήν τήν κύρια εὐθύνη γιά τήν χριστιανική ἀνατροφή τῶν παιδιῶν. «Τούς ἄνδρες», λέγει ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης, «τούς περισποῦν πολλές φορές τά ταξίδια, οἱ κοινωνικές μέριμνες καί οἱ πολιτικές ὑποθέσεις. Οἱ γυναῖκες ὁμως καθώς εἶναι ἀπαλλαγμένες ἀπό τέτοιες φροντίδες, μποροῦν εὐκολότερα νά ἐπιμελοῦνται τά παιδιά τους μιά καί ἀπολαμβάνουν στό σπίτι πολλήσχόλη».

«Σχόλη» ξέρετε τί θά πει- ἐξ οὗ καί σχολεῖο...Σχολάζω σημαίνει ἡρεμῶ, ἡσυχάζω. Αὐτή ἡ «σχόλη» εἶναι ὅ,τι καλύτερο γιά νά βρεῖ κάποιος τόν Θεό. «Σχολάσατε καί γνῶτε ὅτι ἐγώ εἶμι ὁ Θεός», λέει ἡ Ἁγία Γραφή. «Γιά νά γνωρίσετε ὅτι ἐγώ εἶμαι ὁ Θεός πρέπει νά σχολάσετε, πρέπει νά ἡμερημίσετε, νά ἡσυχάσετε, νά βρεῖτε τόν ἑαυτό σας».

Ερώτηση: Ἐννοεῖ δηλαδή τό ἡσυχαστήριον;

-Μπράβο, τό ἡσυχαστήριον...

Σχολεῖο, γιατί τό λέμε σχολεῖο;

-Γιατί;

-Δέν τό ξέρετε; Διότι γιά νά μάθεις, γιά νά διαβάσεις κατ' ἀρχήν, γιά νά συγκεντρωθεῖς, πρέπει νά σχολάσεις ἀπό ὅλα τά ἄλλα.

- Μπορεῖς νά διαβάσεις στό κέντρο τῆς Ἑγνατίας;

-Δέν μπορεῖς νά συγκεντρωθεῖς ἐκεῖ πέρα...Πρέπει νά πᾶς σέ ἕνα ἡσυχό τόπο, νά ξεχάσεις ὅλα τ' ἄλλα νά καθίσεις ἐκεῖ, νά συγκεντρωθεῖς καί νά κάνεις μελέτη. Θά πρέπει νά κατανοεῖς ὅ,τι θά διαβάσεις, νά τό ἀπομνημονεύσεις ἂν χρειάζεται ...Ὅλα αὐτά θέλουν ἀμεριμνία, ἡσυχία, ἀπομάκρυνση ἀπό κάθε ἄλλο ἔργο,σχόλη ἀπό κάθε τί ἄλλο...Γι' αὐτό τό λέμε σχολεῖο, τό μέρος ὅπου κανεῖς μαθαίνει...

13. Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΙ Η «ΣΧΟΛΗ». Η ΖΗΜΙΑ ΠΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΘΕΟΥΣ ΨΥΧΟΛΟΓΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΘΡΗΣΚΟ ΝΕΟΕΠΟΧΙΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ.

Η σύγχρονη μητέρα έχασε αυτό το χρόνο της «σχολής», που χρειάζεται για την αγωγή των παιδιών. Έτσι οφείλει σήμερα να «χάσει» χρόνο... το «χάσει» εντός εισαγωγικών τώρα... και να τον κερδίσει για τα παιδιά της. Θά πρέπει να αλλάξει τις προτεραιότητες στη ζωή της. Νά βάλει ως πρώτη προτεραιότητα τα παιδιά, να διαθέσει χρόνο πολύ και ψυχική-σωματική δύναμη για την χριστιανική αγωγή τους. Έτσι θά μπορέσει να κερδίσει ουσιαστικά την ζωή της και την σωτηρία της.

Σήμερα έχουμε ένα βεβιασμένο παιδί γιατί έχουμε πολυάσχολες και βιαστικές μητέρες. Μέ πολλές ασχολίες και μέ πολύ άγχος ή μητέρα. Μεταδίδει δέ αυτό τό άγχος της και στό παιδί.

-Αποτέλεσμα;

-Άγχωμένα, άρρωστα ψυχικά παιδιά.

Όποτε λένε:

-Τί θά κάνουμε;

-Στόν ψυχολόγο.

Τά πάνε λοιπόν στους παιδοψυχολόγους και τά καταστρέφουνε ακόμα περισσότερο.

-Γιατί;

-Διότι όλοι αυτοί κατά κανόνα βασίζονται στους άθεους: στόν Φρόντ και σέ όλους αυτούς. Τί έχουν αυτοί να πουν στα παιδιά; Όπωςδήποτε θά πουν λάθος πράγματα. Τώρα μάλιστα τούς βάλανε και στα σχολεία αφού προηγουμένως διώξανε τούς Πνευματικούς...

Πρόσφατα διάβαζα ότι πλέον τά παιδιά δέν έχουν ποῦ να άκουμπήσουν. Ιδιαίτερα τά παιδιά που έχουν τάσεις αυτοκτονίας- υπάρχουν και τέτοια παιδιά-, έχασαν και την τελευταία ανθρωπίνως έλπίδα. Τά βλέπουν οί καθηγητές και δέν ξέρουν πώς να τά βοηθήσουν. Όταν υπήρχε ο Πνευματικός τά στέλνανε σ' αυτόν και έβρισκαν την άληθινή χαρά του Χριστού. Πρέπει να γνωρίζετε ότι στην έφηβεία είναι

αυξημένες οί αυτοκοτονίες, γιά πολλούς λόγους...Σ' αυτήν τήν ήλικία τά παιδιά δέν ἔχουνε ἀκόμη στερεωθεῖ καλά στήν πίστη, καί στήν ἐν Χριστῶ ζωή. Δέν ἔχουν βρεῖ ἀκόμη τόν Θεό καί τον ἑαυτό τους σωστά. Κινδυνεύουν πολύ ἀπ' τόν διάβολο, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νά τούς βάλει αὐτή τήν σκέψη γιά νά τούς ὀδηγήσει στήν αἰώνια κόλαση.

Παρ' ὅλα αὐτά δέν θέλουμε Πνευματικούς στά σχολεῖα... Ἐτσι μᾶς λένε τώρα οἱ νεοεποχίτες... Μᾶς διδάσκουν ὅτι πρέπει νά γίνουμε «μεταχριστιανική κοινωνία», νά διώξουμε τόν Χριστό... Διότι ὁ Χριστός εἶναι ἐπικίνδυνος γιά τήν ζωή μας...

Μετά βέβαια ἐμεῖς θά πληρώσουμε γιά ὅλα αὐτά...

14. Η ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΗΣ ΑΓΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.

Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιά τόν Ἱερό Χρυσόστομο ὀφείλει νά ἐπιδείξει ἡ μητέρα γιά τήν μελλοντική σωφροσύνη τῶν παιδιῶν της καί τῶν δύο φύλων. Μερικές φορές φοβοῦνται οἱ μητέρες νά μιλήσουν στά παιδιά τους γιά αὐτό τό θέμα καί τ' ἀφήνουν τά παιδιά νά κάνουν, ὅπως νομίζουν αὐτά. Τά ἐπιτρέπουν νά κάνουν φιλίες μέ τό ἄλλο φύλο, νά ἔχουν αὐτήν τήν ἐλευθεριότητα στή σχέση, ὑπακούοντας σ' αὐτά, πού δείχνει τό κουτί τοῦ διαβόλου ὡς πρότυπο ζωῆς.

Ἀνάλογες ἀντιλήψεις τίς περνᾶνε ἐπίσης οἱ ἰνστρούχτορες τῆς Νέας Ἐποχῆς, στή νέα γενιά μέσα καί ἀπό τά μαθητικά ἐγχειρίδια, μέσα ἀπό τόν κινηματογράφο καί τό διαδίκτυο.

Ἡ μητέρα θά πρέπει νά ὀμιλήσει καί νά πει τά σωστά στά παιδιά: Καί στά ἀγόρια καί στά κορίτσια. Θά πρέπει νά τά συμβουλεύσει πῶς νά φυλάξουν τήν ἀγνότητά τους, τήν σωφροσύνη τους, τήν καθαροτητά τους ... νά τούς ὑποδείξει τούς τρόπους.

Ἐδῶ θά ἔλεγα θρηνώντας, ὅτι πολλές φορές συμβαίνει τό ἀντίθετο. Τά παιδιά ἐνθαρρύνονται ἀπό τίς μητέρες στό νά γνωριστοῦνε καί νά συνάψουν ἐλεύθερες σχέσεις μέ πρόσωπα τοῦ ἄλλου φύλου, προτάσσοντας τό σλόγκαν: «πῶς ἀλλιῶς θά παντρευτοῦνε;».

Λές καί ἡ ἐπιτυχία εἶναι τό νά παντρευτεῖ κανεῖς. Ἀντίθετα ἡ ἐπιτυχία δέν εἶναι τό νά παντρευτεῖς, ἡ ἐπιτυχία εἶναι τό νά σωθεῖς, τό νά

πᾶς στὸν Παράδεισο. Ἐνας γάμος μπορεῖ νά γίνει ἢ αἰτία νά πᾶς στήν κόλαση. Ἀπ' αὐτά πού εἶπαμε νομίζω ὅτι τό καταλαβαίνει κανεῖς.

15. Η ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΤΡΥΦΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΣΗΣ.

«Γιά νά πετύχει ἡ μητέρα τήν διαφύλαξη τῆς ἀγνότητος τῶν παιδιῶν της θά πρέπει νά δώσει μεγάλη σημασία στήν ἀποφυγή τῆς τρυφῆς καί τῆς ἀνεσης». Προσέξτε τί ὠραῖα πράγματα λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος καί πόσο ἐπικαιρὰ εἶναι στήν ἐποχή μας.

-Πῶς θά φυλάξεις, ἐσύ μητέρα, τό παιδί σου στήν ἀγνότητα καί στήν σωφροσύνη; Πῶς θά μπορέσει νά μήν ἐξωκείλει στό σέξ καί στά σαρκικά πάθη;

-Χωρίς ἐκκοπή τῆς τρυφῆς καί τῆς ἀνεσης εἶναι ἀδύνατο. Πρέπει νά τό βοηθήσεις ὥστε νά μάθει, νά συνηθῆσει καί νά ἀγαπήσει τήν ἐγκράτεια. Θά πρέπει νά ἐμπνευσθεῖ ἀπό ἐσένα, ὥστε νά ἀγαπήσει τήν σκληραγωγία καί ὄχι τήν τρυφή – τήν κακοπάθεια καί ὄχι τήν καλοπέραση- ὅπως ἄλλωστε μᾶς ἔχουν διδάξει οἱ Ἅγιοι Πατέρες. Ἀπό τήν μητέρα ξεκινάει αὐτό...

Ἐάν ἡ μητέρα γιά παράδειγμα πηγαίνει τό νερό στό ξαπλωμένο κορίτσι της, πού τῆς λέγει «μαμά φέρε μου νερό» ε! τότε τό καταστρέφει... Ἀπαράδεκτα πράγματα...

-Τί μαθαίνει ἔτσι στό παιδί; Μαθαίνει αὐτή τήν ἀγάπη γιά τήν τρυφή (καλοπέραση). Τό κάνει ράθυμο, τεμπέλικο, φιλήδοно, φίλαυτο. Ἀπό τήν ἀγάπη γιά τήν τρυφή καί τήν καλοπέραση, μετά φτάνουμε στά σαρκικά πάθη. Ἡ σαρκική ἡδονή ποτέ δέν εἶναι ἰκανή νά γεμίσει τόν ἄνθρωπο. Ἔχει κόρο.

16. MONO O ΘΕΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΟΡΟ.

Κάθε γήινη ἡδονή κάποια στιγμή, φτάνεις σ' ἓνα σημεῖο, πού τήν βαριέσαι, ὅποτε ἀναζητᾶς κάτι περισσότερο, κάτι διαφορετικό. Γιά παράδειγμα πηγαίνεις ἀπό τήν ἡδονή τοῦ φαγητοῦ, στήν ἡδονή τῶν σαρκικῶν σχέσεων καί ἀπό ἐκεῖ πᾶς καί στίς διεστραμμένες σαρκικές σχέσεις καί πάλι δέν χορταίνεις.

Διότι τό ιδίωμα τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς εἶναι ἀκριβῶς αὐτό: ὅτι δέν χορταίνει ποτέ ὁ ἄνθρωπος · καί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά βαριέται, βαριέται, βαριέται...

Ἐκεῖνο πού ἀληθινά δέν ἔχει κόρο εἶναι ἡ ἡδονή τοῦ Θεοῦ. Ὄταν, δηλαδή ἀγαπήσει κάποιος τόν Θεό, τότε μόνο δέν βαριέται καί δέν ζητάει τίποτε ἄλλο. Διότι μόνο ὁ Θεῖος Ἐρωτας εἶναι αὐτό πού γεμίζει πλήρως τήν ἀνθρώπινη ψυχή. Ἡ ψυχή ἔχει ἕνα ἄπειρο βάθος καί δέν γεμίζει παρά μόνο μέ τό ἄπειρο, δηλαδή μέ τόν Θεό.

17. Η ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ-ΚΑΚΟΠΑΘΕΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.

-Βλέπετε λοιπόν, πώς ἡ μητέρα θά πρέπει νά καλλιεργεῖ ὄχι τήν καλοπέραση ἀλλά τήν σκληραγωγία στά παιδιά: καί στά ἀγόρια καί στά κορίτσια;

Ἦχι κάθε μέρα τρυφή, π.χ. κάθε μέρα τοῦρτες καί ὠραῖα φαγητά. Ἦχι καί δεῦτερο φαγητό καί τρίτο φαγητό καί: «ἄφησε τό παιδί μή τοῦ μιλάς, θά τά πλύνω ἐγώ τά πιάτα».

Ἦχι... πρέπει ἐσύ μητέρα νά βάζεις τά παιδιά καί τά ἀγόρια καί τά κορίτσια νά βοηθάνε, νά ψωνίζουν, νά συμμετέχουν στίς κοινές ὑποχρεώσεις τῆς οἰκογένειας, νά κουράζονται λίγο. Δέν εἶναι ἀγάπη τό νά τά ἀφήνεις στήν χαλαρότητα καί στήν μαλθακότητα...τούς κάνεις κακό.

Ἡ φροντίδα τῆς μητέρας -αὐτή εἶναι ἡ θέση τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου- γιά τήν ἀσκηση καί σκληραγωγία τῶν παιδιῶν της, θά πρέπει νά ἀρχίσει ἀπό πολύ νωρίς. Ὄταν δηλαδή τά παιδιά της εἶναι πολύ μικρά - βρέφη ἀκόμη.

Γί' αὐτό συμβουλεύουν οἱ ἅγιοι Πατέρες: ὄχι πολλές ἀγκαλιές, ὄχι πολλά χάδια... δέν βοηθάνε τά παιδιά.

Ἀπό βρέφη ἀκόμη, παρατηρεῖ ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης, δέν θά πρέπει τά παιδιά νά τά κακοσυνηθίζουν οἱ μητέρες μέ τό νά τά κρατοῦν συνεχῶς στήν ἀγκαλιά τους. Γιατί ἔτσι γίνονται μαλθακά, καί σαρκικά. Ἡ ἄνεση καί ἡ τρυφή, ὀδηγοῦν συνήθως στήν τεμπελιά καί στήν ἀνία.

Βλέπετε έναν άνθρωπο νέο τεμπέλη, πού δέν θέλει νά δουλέψει...Πίσω απ' αυτόν πολλές φορές κρύβεται μιά κακή αγωγή, απ' τήν μητέρα, πού τοῦ τά πήγαινε ὅλα στό χέρι.

Ἡ ἀνεση βλάπτει τήν ἀνθρώπινη φύση περισσότερο ἀπό ὅ,τιδήποτε ἄλλο. Πολύ ἐπιτυχημένα ἔχουνε πεῖ ὅτι ἡ ἀνεση ὀδηγεῖ στήν ἀνία.

18. Η ΑΝΕΣΗ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΙΑ. Η ΚΑΛΟΠΕΡΑΣΗ ΑΧΡΗΣΤΕΥΕΙ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ.

-Ξέρετε τί θά πεῖ ἀνία;

-Βαρεμάρα.

Ὅταν πήγαινα στό πανεπιστήμιο καί ἔβλεπα στά ἔδρανα ἐπάνω γραμμένο τό «βαριέμαι, βαριέμαι, βαριέμαι...»

- Καλά ὅλοι βαριοῦνται ἐδῶ μέσα;

-Ναί... καί ξέρετε γιατί βαριοῦνται;

-Διότι ὑπάρχει ἀνεση, καλοπέραση πολλή, ἡ ὁποία ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τήν ἀνία.

Αὐτός εἶναι λόγος ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ὁ Θεός προκαταβολικῶς ἔβαλε στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου τόν κόπο καί τήν ταλαιπωρία. Τοῦ τά ἔδωσε σάν ἕνα κάποιο χαλινάρι, πού τόν συγκρατεῖ καί τόν προστατεύει ἀπό τήν ἀχρήστευσή του.

-Βλέπετε;

Ὅ,τι δέν ἐργάζεται, ὅ,τι δέν χρησιμοποιεῖται, σκουριάζει.

Τό βλέπουμε αὐτό καί στά μηχανήματα καί παντοῦ: Ἐνα αὐτοκίνητο λ.χ. πού δέν κινεῖται, σιγά σιγά ἀχρηστεύεται. Ὅταν δέν χρησιμοποιεῖται δέν θά μείνει ὅπως εἶναι... γιατί εἶναι φτιαγμένο γιά νά κινεῖται...Μιά μπαταρία πού δέν χρησιμοποιεῖται, δέν φορτίζεται- ἐκφορτίζεται, καταστρέφεται. Μετά μένει ἀπό μπαταρία τό αὐτοκίνητο...

Ἔτσι κι ὁ ἄνθρωπος... Ὅσο δέν κινεῖται, ὅσο δέν σκληραγωγεῖται, ὅσο δέν κακοπαθεῖ... τόσο σιγά- σιγά ἀχρηστεύεται. Ἀχρηστεύεται σωματικά καί διανοητικά. Λένε λ.χ. γιά τό Ἀλτζχάιμερ ὅτι πρέπει νά

κάνουμε ασκήσεις στη διάνοιά μας για να μην τό πάθουμε. Όσο αφήνεις τό μυαλό σου, τήν διάνοιά σου να μην κάνει τίποτε, τόσο αυτή καταστρέφεται.

Νά λοιπόν γιατί ο Θεός έδωσε τόν κόπο και τήν ταλαιπωρία στόν Αδάμ και στην Εύα και σ' όλους εμάς. Μᾶς τά έδωσε από αγάπη, σάν ένα χαλινάρι για να μην ἀχρηστευόμαστε. Εύλογα λοιπόν συμπεραίνει κανείς ότι ή ἀκαιρη και ύπερβολική φροντίδα τῶν γονιῶν για τά παιδιά τους θά πρέπει να αποφεύγεται.

19. Η ΑΚΑΙΡΗ ΚΑΙ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ Η ΥΠΕΡΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΑΝΩΡΙΜΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ.

-Άκαιρη και ύπερβολική ἔ;

Προσέξτε, δέν λέμε να τά αφήσετε τελείως ἀφρόνιστα, αλλά να μην τούς δίνεις τά πάντα στό χέρι. Διότι αυτό είναι καταστροφικό για τήν σωματική, αλλά προπάντων για τήν ψυχική τους υγεία.

Έλεγε ο Πατήρ Προφύριος, αυτός ο άγιασμένος άνθρωπος ότι ή ύπερ- προστασία, κάνει τά παιδιά...

-Τί προξενεί στά παιδιά ή ύπερπροστασία, ξέρετε;

-Τά κάνει ανώριμα τά παιδιά. Η ύπερπροστασία, κατά τήν όποία ή μάνα είναι συνέχεια πίσω από τό παιδί σάν ύπηρέτης και συνέχεια τό «κανακεύει»-παρατηρεί ἀρρωστημένα λέγοντας «μή, μή, μή τό κάνεις αυτό, μή τό άλλο, μή τό άλλο»...Λοιπόν αυτή ή άγωγή τά κάνει ανώριμα τά παιδιά.

20. Η ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΟΡΙΤΣΙΟΥ. Η ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΣΜΙΚΗ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ, ΤΟΥΣ ΣΤΟΛΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΕΝΟΔΟΞΙΑ.

Ειδικότερα στην μητέρα αναθέτει ο Άγιος Ιεράρχης τήν ιδιαίτερη άγωγή τής θυγατέρας.

«Άς μαθαίνει» ,λέγει,« ή μητέρα στην κόρη της, τό να απομακρύνεται, τό να απέχει από τήν κοσμική πολυτέλεια».

Έννοείται βέβαια, ότι έχει απομακρυνθεί και η ίδια... Αν η ίδια βάφεται και καθρεφτίζεται και όλα αυτά που ξέρετε, πολύ φυσικά και τό κοριτσάκι της, που την βλέπει, θα κάνει τα ίδια. Στην αρχή θα πάρει κρυφά, τίς μπογιές της μαμάς, τά καλλυντικά κ.λ.π....μετά θα τά κάνει φανερά. Τό αντίθετο λοιπόν από την φιλαρέσκεια και τόν στολισμό θα πρέπει νά μάθει ή μητέρα στην κόρη...

Η αποχή από την πολυτέλεια, τόν στολισμό και την κενοδοξία, αποτελεί κεντρικό σημείο αναφοράς του Ίεροῦ Πατέρα για την χριστιανική αγωγή του γυναικείου φύλου. Σ' αυτά που είναι είναι έπιρρεπές τό παιδί, σ' αυτά θα πρέπει νά δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα από την μητέρα, ώστε νά μήν υποχωρήσει στην κακή ροπή τό νεαρό μέλος του Χριστού.

Τό γυναικείο φύλο πράγματι ρέπει πρὸς την πολυτέλεια, τόν στολισμό, την κενοδοξία. «Κενόδοξον τούτον τό ζῶον» λέει ἕνα Πατέρας της Ἐκκλησίας...«Τό ζῶον»... δηλαδή ή γυναίκα...Δέν τό λέγει υποτιμητικά...Θέλει νά πει, αυτός ὁ ζωντανός ὀργανισμός, αυτή ή ζωντανή ὑπαρξη, είναι κενόδοξη.

Γιά αυτό προσέξτε, κατ' ἔσοχὴν ἑσείς, πρέπει νά πολεμήσετε την κενοδοξία μέσα σας. Αυτό τό πάθος γίνεται αἰτία πολλῶν πτώσεων και ψευμάτων και ἀτίμωσεων ἀκόμα. Διότι «πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτόν ταπεινωθήσεται» ὅπως εἶπε ὁ Κύριος.

21. Η ΑΓΩΓΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΡΧΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΗΛΙΚΙΑ (ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΙΓΜΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΗΨΕΩΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΖΩΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ).

Τό σημαντικότερο ἐδῶ εἶναι, ὅτι ή αγωγή αυτή θα πρέπει νά έχει την ἀφετηρία της στην πρώτη κιόλας παιδική ηλικία. Μήν περιμένεις νά διδάξεις την κόρη σου την περιφρόνηση στά κοσμικά στολίδια και στά βαψίματα, ὅταν φθάσει στην ἔφηβεια. Θα πρέπει από μικρό κοριτσάκι νά τό ἐμπνεύσεις ὥστε νά τά ἀποστρέφεται αυτά. Η μητέρα πιθανόν νά μήν τά'χει στό σπίτι όλα αυτά τά σύνεργα (κραγιόν, στολίδια κ.λ.π.) ἀλλά τό κοριτσάκι θα τά δεῖ στίς φιλενάδες, στό σχολειο, στά συγγενικά σπίτια ἐνδεχομένως. Θυμάμαι εἶχα πάει σέ μιά κατασκήνωση για νά ἐξομολογήσω τά παιδιά και νά τούς κάνω Θεία Λειτουργία. Ήταν

κοριτσάκια του δημοτικού κι απ' τήν ἄλλη πλευρά, σέ ἄλλο κτίριο ἦταν τ' ἀγοράκια, τοῦ δημοτικοῦ ἐπίσης. Λοιπόν... τά μὲν κοριτσάκια εἶχανε σχεδόν ὅλα ἀπό μερικούς καθρέπτες, χτένες καί ἀπό ἕνα σακουλάκι μέ «σύνεργα» μπογιές, πῶς τά λέτε αὐτά κραγιόν... καί ὅλη τήν ἡμέρα -ὅπως διαπίστωναν οἱ μεγαλύτεροι πού τά φρόντιζαν- χτενιζόντουσαν, βαφόντουσαν καί καθρεπτιζόνταν... Κοριτσάκια Πέμπτης - Ἑκτης δημοτικοῦ . Ἀπ' τήν ἄλλη μεριά τ' ἀγόρια ἦταν στὸν κόσμον τους... παίζανε μπάλα συνεχῶς...

Τά κοριτσάκια λοιπόν τί συνέβαινε; Παρέσερνε τό ἕνα τό ἄλλο. Δέν ὑπῆρχε σωστή ἀγωγή ἀπ' τό σπίτι... Διότι γιὰ νά φέρουν αὐτά τά «σύνεργα» ἐκεῖ, σημαίνει ὅτι οἱ μητέρες τούς τά δώσανε. Ἦ μήπως τά πήρανε κρυφά;... Τό κάθε παιδάκι ἔχει αὐτά πού τοῦ ἔβαλε ἡ μαμά του στή βαλίτσα του... Ἄρα οἱ μητέρες τούς τά βάλανε αὐτά στήν τσάντα τους. Τελείως λάθος ἀγωγή...

Ἀπ' τήν πρώτη παιδική ἡλικία θά πρέπει λοιπόν τά κοριτσάκια, νά μαθαίνουν νά περιφρονοῦν τά στολίδια καί τήν «περιποίηση» τοῦ ἑαυτοῦ τους. Αὐτονόητο βεβαίως εἶναι ὅτι γιὰ νά ἀσκήσει ἡ μητέρα τήν παραπάνω παιδαγωγία στήν κόρη της, θά πρέπει ἡ ἴδια νά τό ἔχει βιώσει προηγουμένως. Ἔτσι θά μπορέσει κατόπιν νά τήν διδάξει ἐπιτυχημένα.

22. ΟΙ ΘΥΓΑΤΕΡΕΣ ΜΙΜΟΥΝΤΑΙ ΤΙΣ ΜΗΤΕΡΕΣ ΤΟΥΣ.

Στίς συναναστροφές τους οἱ θυγατέρες ἀρέσκονται νά μιμοῦνται τά ἦθη τῶν μητέρων τους. Οἱ μητέρες σάν πρότυπα μιμήσεως τῶν θυγατέρων τους μποροῦν νά τίς βλάβουν ἢ νά τίς ὠφελήσουν, ἀνάλογα μέ τόν τρόπο πού ζοῦνε . Λέει ὁ Ἅγιος Ἱερὸς Χρυσόστομος:

- «*Θυγάτριον ἔχεις;*» δηλ. «ἔχεις κοριτσάκι»;

«*Ὅρα*» δηλ. «*πρόσεξε*» «*μή διαδέξῃται τήν βλάβην*» «*μήν τό κάνεις διάδοχο στήν βλάβη σου*». Εἶσαι ἐσύ βλαμμένη... , συγνώμη δηλαδή... ἔχεις βλαφτεῖ ἐσύ; (διότι ἡ ἁμαρτία εἶναι βλάβη)...

-*Λοιπόν... μήν κάνεις διάδοχο καί τό παιδί σου στήν ἀρρώστεια σου. Σταμάτησε ἐσύ τό κακό στόν ἑαυτό σου, γιὰ νά μήν ἔχεις καί διάδοχο μετά- γιὰ νά μήν κληροδοτήσεις τή βλάβη καί στούς ἀπογόνους σου. Τό παιδάκι σου θά μιμηθεῖ ἐσένα.*

-Διότι λέει ο ἱερός Χρυσόστομος «φιλεῖ γάρ πως» «ἀγαπάει»,
συνηθίζεται...κατά κανόνα συμβαίνει... τί;

-«Τά ἤθη τῶν μητέρων νά ρυθμίζουν τά ἤθη τῶν παιδιῶν», οἱ
συνήθειες τῶν μητέρων εἶναι καθοριστικές γιά τίς συνήθειες τῶν παιδιῶν.

23. ΑΓΩΓΗ ΜΕ ΘΕΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΤΡΟΠΕΣ.

Οἱ μητέρες ὀφείλουν καί μέ θετικό τρόπο νά ἀσκοῦν καί νά καθοδη-
γοῦν τίς κόρες τους στήν ἀρετή. Ὅχι μόνο «μή», «μή κάνεις αὐτό, μή
κάνεις τό ἄλλο», ἀλλά καί θετικά...Νά τοὺς λένε «κάνε αὐτό, κάνε ἐκεῖνο»
χωρίς βέβαια καταπίεση...Ἀλλά ὀφείλουν οἱ μητέρες νά προτρέπουν-
συμβουλεύουν-παρακινοῦν τά παιδιά τους στό ἀγαθό... εἶναι ἔργο τους
καί αὐτό.

«Νά τίς ἐπιβλέπετε», λέει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, μιλώντας στίς
μητέρες γιά τίς κόρες τους.«Τίς κόρες σας νά τίς ἐπιβλέπετε, νά τίς
ἐκπαιδεύετε, ὥστε νά γίνουν νοικοκυρές. Περισσότερο ἀπό ὅλα ὅμως νά
τίς ἐκπαιδεύετε ὥστε νά εἶναι εὐλαβεῖς».Πρό πάντων ἡ εὐλάβεια· ὄχι μόνο
νά ξέρει νά φτιάχνει ὠραῖα φαγητά...«Νά τίς ἐκπαιδεύετε ὥστε νά εἶναι
σεμνές, ἀφιλάργυρες (νά μήν ἀγαπᾶνε τά ἀργύρια, τά χρήματα) καί νά
ἀποφεύγουν τοὺς καλλωπισμούς».

24. Η ΣΩΣΤΗ ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

Μάλιστα ὁ ἱερός Πατήρ στήν ἀγωγή αὐτή τῶν θυγατέρων
προσδίδει εὐρύτερες παιδαγωγικές καί κοινωνικές διαστάσεις. Ἡ σωστή
ἀγωγή τῶν κοριτσιῶν ἔχει σημασία γενικότερη, γιά ὅλη τήν κοινωνία.

«Ἄν τίς διαπλάσετε μέ αὐτό τόν τρόπο»,λέγει,«ὥστε νά εἶναι
ἀφιλάργυρες, νά μήν ἀγαπᾶνε τοὺς καλλωπισμούς, τίς ὁμορφιές, τά
πλεξίματα τῶν μαλλιῶν (καί ὅλα αὐτά τά γνωστά: κομμωτήρια,
βαψίματα κ.λ.π.) δέν θά σώσετε μόνο αὐτές, ἀλλά καί τοὺς ἄνδρες, μέ
τοὺς ὁποίους θά τίς ὑπανδρεύσετε. Καί ὄχι μόνο τόν ἄντρα (σῶζει μία
καλή γυναίκα) ἀλλά καί τά παιδιά, πού θά γεννηθοῦν... ἀκόμα καί τά
ἐγγόνια...

Όταν ή ρίζα είναι καλή τότε και τά κλαδιά θά άπλώσουν καλύτερα, και για όλα αυτά θά πάρετε τόν μισθό σας... Νά γίνονται όλα μέ πολύ έπιμέλεια σάν να μήν ώφελει κανείς μόνο μία ψυχή αλλά πολλές διά μέσου τής μιᾶς. Έτσι, πνευματικά καλλιεργημένη ή κόρη θά πρέπει νά βγει άπ' τό πατρικό σπίτι, για νά έρθει σέ γάμο. Όπως ακριβώς ό άληθινά σωστός άθλητής, έτσι βγαίνει και ή σωστά μεγαλωμένη κόρη άπό τήν παλαιστρα..Κατέχοντας τήν έπιστήμη τής συζυγικής ζωής και τής άνατροφής τών παιδιών μέ κάθε λεπτομέρεια, όφείλει (και μπορεϊ μέ τήν Χάρη του Θεου) νά μεταβάλλει όλα τά μέλη τής οικογένειας της προς τό καλό, σύμφωνα μέ τήν δική της ψυχική όμορφιά. Όπως ή μαγιά μεταβάλλει όλο τό φύραμα».

-Βλέπετε τί ώραία τά λεεί ό Ίερός Χρυσόστομος;

25. Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΜΗΤΕΡΑ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΝΕΙ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

Η μητέρα είναι σάν τήν μαγιά και καλειται νά ζημώσει όλη τήν οικογένεια. Μέ τήν όμορφιά της, όχι τήν έξωτερική (πού τής τήν δίνει και αυτήν ό Θεός, αλλά και αυτήν τήν έξωτερική ώραιότητα τήν καταστρέφει ή έσωτερική άσχήμια και γίνεται άπαισία, ή άλλοτε ώραία κόρη) αλλά τήν έσωτερική- τής ψυχής. Όταν ύπάρχει έσωτερική όμορφιά τότε και έξωτερικά θάλλει ό άνθρωπος...Τό πρόσωπο λάμπει τότε και χαιρεσαι νά βλέπεις έναν τέτοιο άνθρωπο.

Η μητέρα λοιπόν καλειται νά έχει αυτήν τήν έσωτερική όμορφιά και νά λειτουργει σάν μαγιά...

-Πώς χρησιμοποιουμε τήν μαγιά ξερετε;...

Τώρα δέν ζυμώνετε στα σπία. Εμεις στο Άγιο Όρος, πού ζυμώνουμε τό γνωρίζουμε... Βάζεις λίγο, μία χούφτα άπό αυτό τό ζυμάρι σέ μία σκάφη μέ είκοσι κιλά άλεύρι τό μέσημέρι λ.χ. και τήν άλλη μέρα τό πρωί έχει φουσκώσει όλο αυτό. Έχει ζυμωθεί όλο τό άλεύρι, άπό αυτήν τήν χούφτα ζύμη πού έβαλες. Είναι οι μύκητες οι όποιοι δουλεύουνε τό άλεύρι όλην τήν νύχτα και τό ζυμώνουνε.

Κατά ανάλογο τρόπο καλειται νά λειτουργήσει και ή μητέρα μέσ στην οικογένεια. Αφου προηγουμένως ή ίδια έχει έργαστει στον έαυτό της

μέ τη Θεία Χάρη καί ἔχει ἀποκαταστήσει τήν προσωπική ἐσωτερική της ὁμορφιά, στήν συνέχεια ἢ ἔστω παράλληλα θά πρέπει νά φροντίζει ὥστε νά κάνει καί τά ἄλλα μέλη τῆς οἰκογένειάς της τό ἴδιο ὁμορφα ψυχικά, ὄχι σωματικά.

26. ΣΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ.

Δέν πρέπει νά ἐκδαπανᾶται στό πῶς θά στολίσει τά παιδιά της γιά νά εἶναι κουκλάκια ἐξωτερικά, μέ φιογκάκια κ.λ.π. ἀλλά πῶς θά τά στολίσει μέ τήν ἀγνότητα, τήν ταπείνωση, καί τήν ἀγάπη...

Τώρα ἔχουνε βγάλει καί μόδες γιά τά παιδάκια, γιά τά μωρά... Δέν ξέρω ἂν κάνουνε -πῶς τά λένε αὐτά- καί ἐπιδείξεις μόδας γιά τά μωρά...

Δέν πρέπει λοιπόν ἡ μητέρα νά ἐκδαπανᾶται σ' αὐτά, ἀλλά νά φροντίζει πῶς θά στολίσει τά παιδιά της πνευματικά. Πῶς θά τά μάθει νά ἀγωνίζονται γιά νά γίνουν ταπεινά, νά γίνουν ὑπάκουα, νά εἶναι πιό ἀγνά στήν σκέψη τους στίς αἰσθήσεις τους κλπ., κλπ.

Ἀπ' ὅλα αὐτά εἶναι φανερό ὅτι, γιά τόν Ἰερό Χρυσόστομο, ἡ χριστιανική ἀγωγή δέν ἀποτελεῖ αὐτονομημένο ἔργο, πού ἀναφέρεται καί περιορίζεται σέ κάποια στενά χρονικά ὅρια τῆς πρώτης ἡλικίας τῶν παιδιῶν. Δέν εἶναι μόνο γιά τά παιδικά χρόνια ἡ ἀγωγή, ἀλλά εἶναι ἡ ὑποδομή γιά τήν μετέπειτα προσωπική ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Καί ὄχι μόνο...

Ἡ ἀγωγή πού θά ἀσκηθεῖ στό παιδί, εἶναι ἡ προϋπόθεση καί τό θεμέλιο τῆς κατοπινῆς ἐπιτυχημένης, εὐάρεστης στόν Θεό συζυγικῆς καί εὐρύτερης κοινωνικῆς ζωῆς.

Δηλαδή τό ἔργο πού κάνει ἡ μητέρα στό βρέφος εἶναι ἔργο γιά ὅλη τήν κοινωνία - προσέξτε!!- γιά ὅλη τήν ἀνθρωπότητα. Ἡ ἀγωγή ἐπηρεάζει τό βρέφος, ἐπηρεάζει τήν κατοπινή γυναῖκα, ἐπηρεάζει τήν κατοπινή μητέρα, τήν κατοπινή κοινωνική λειτουργό, τό μελλοντικό ὑπεύθυνο μέλος τῆς κοινωνίας...

27. ΣΥΜΠΙΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ.

Ασκώντας ή μητέρα την αγωγή των παιδιών της μπορεί και θα πρέπει βέβαια να έχει πρόθυμο βοηθό στο έργο της τόν σύζυγό της.

-Πότε όμως;

-Έξαρτάται απ' αυτήν...Όταν προηγουμένως τόν έχει κατακτήσει και αιχμαλωτήσει με την αγάπη της. Μέ τό να είναι σάν μητέρα σεμνή αγνή και γενικώς ενάρετη. Έτσι θά προσελκύσει τόν Θεό στήν παιδαγωγική αυτή φροντίδα, και όταν έχει τόν Θεό, τήν Χάρη του Θεού πάνω της, θά έλκύει και τόν άνδρα της κοντά της.

Όταν είναι ενάρετη και χαριτωμένη (μέ τή Θεία Χάρη επάνω της), τότε και ο άνδρας της θά αναπαύεται σ' αυτήν. Θά τήν βοηθάει και δέν θά χρειάζεται να του πει: «μήν πās στο καφενείο, μήν μ' αφήνεις μόνη μου»... αφού θά χαίρεται να είναι μαζί της.

-Γιατί φεύγουν οι άνδρες νομίζετε απ' τά σπίτια;

-Διότι οι γυναίκες είναι «στριμμένες», έχουν χάσει τήν Χάρη και σου λέει ο άνδρας: «Αμάν! πώς θά καθήσω δίπλα της; Νά φύγω λίγο για να γλυτώσω». Και κοιτάει πότε θά περάσει ή ώρα...Όσο γίνεται περισσότερο αργά να πάει πίσω, μήπως και έχει κοιμηθεί εν τω μεταξύ ή γυναίκα του στο σπίτι.

Απ' τήν άλλη μεριά γκρινιάζει ή γυναίκα γιατί λείπει ο άντρας. Έ! Βέβαια θά λείπει, γιατί δέν τόν έχεις έλκύσει με την αγάπη σου, τόν διώχνεις με την γκρίνια σου ή και άν δέν του λές τίποτα, βλέπει τά μούτρα σου. Βλέπει τήν έκφρασή σου, αισθάνεται τήν ψυχή σου, τήν έσωτερική κατάκριση πού του κάνεις.

Όταν λοιπόν έλκύσει ή γυναίκα τόν άνδρα της μ' αυτόν τόν τρόπο, όχι μόνο δέν θά συμβεί τίποτα δυσάρεστο, αλλά και όλα στήν οικογένεια θά πηγαίνουν καλά. Αυτά τά λέει ο Ίερός Χρυσόστομος.

Και τό τελευταίο για να ολοκληρώσουμε.

28. Η ΜΗΤΕΡΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΟ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.

Κατά τόν χρόνο, πού ό άνδρας άσκει τήν χριστιανική άγωγή στά παιδιά του, ή σύζυγος όφείλει νά εΐναι παρούσα και νά ύποβοηθά τό παιδαγωγικό έργο του άνδρα της! Όχι νά φεύγει ή νά λέει τ' αντίθετα...- πολύ χειρότερο αυτό τό δεύτερο: «Αφήστε τόν πατέρα σας, μήν τόν άκούτε»... αυτό εΐναι φοβερό (έννοεΐται βέβαια, ότι λέει σωστά πράγματα ό πατέρας...).

Θά πρέπει κανείς νά προσέξει πολύ πρίν παντρευτεί, μέ ποιόν θά συνάψει σχέση, μέ ποιόν-ποιάν θά φτιάξει τήν κατ'οΐκον Έκκλησία του.

«Όταν ό πατέρας διηγείται μιá βιβλική ιστορία θά πρέπει ή μητέρα νά επικροτεί και νά επιβεβαιώνει» λέει ό ιερός Πατήρ...Θά μου πείτε:

-«Υπάρχουν τέτοιοι πατεράδες σήμερα»;

- Υπάρχουν...

-Πώς; .....

-Λίγοι ...

- Υπάρχουν...Γνωρίζω έναν πατέρα, πού αυτός μαζί μέ όλη του τήν οικογένεια άκούνε τίς όμιλίες, αυτές πού κάνουμε έδω- μέσω ίντερνετ (άφου βρίσκεται σέ άλλη πόλη)...Και μου λέει αυτός ό ευλογημένος: «Πάτερ τίς άκούμε οικογενειακά όλοι (τά παιδιά του εΐναι στήν έφηβεία) και δόξα τῷ Θεῷ δέν έχουμε κανένα πρόβλημα...».

Δέν έχουν κανένα πρόβλημα μέ τά παιδιά τους.

-Μά πώς εΐναι δυνατόν... Στήν έφηβεία τά παιδιά και νά μήν έχουν προβλήματα;

Ό κόσμος συνήθως λέει ότι «εΐναι στήν έφηβεία τό παιδί» όποτε του δικαιολογούνται τά πάντα- «στήν έφηβεία τό παιδί μπορεί νά κάνει τά πάντα». Δέν μπορεί ή μάλλον δέν θέλει «νά κάνει τά πάντα», εάν έχει σωστή άγωγή...Θά θέλει και θά κάνει μόνο τά σωστά...

«Όταν λοιπόν ό πατέρας διηγείται μιá τέτοια βιβλική ιστορία», λέγει ό ιερός Χρυσόστομος, «ας κάθεται κοντά και ή μητέρα». Έφόσον μέ τίς διηγήσεις αυτές διαπλάθεται ή ψυχή του παιδιού ας βοηθει και αυτή μέ τήν παρουσία της και ας επαινει αυτά πού διηγείται ό πατέρας.

-Βλέπετε; Πρέπει ή μητέρα νά στηρίζει τήν προσωπικότητα του πατέρα στα παιδιά. Νά επικροτεί τά ωφέλιμα, πού εκείνος διδάσκει.

Όχι, αυτό πού γίνεται συνήθως...: Δηλαδή τό νά προσπαθει ή γυναίκα νά γκρεμίσει τόν σύζυγό της μπροστά στα παιδιά, για νά τά πάρει μέ τό μέρος της και νά έχει αυτή τό «κουμάντο» στην οικογένεια... Αυτό είναι φοβερό. Τό ίδιο βέβαια μπορεί νά κάνει και ο άνδρας. Αλλά τώρα, επειδή είστε εδώ γυναίκες για αυτό τό λέω σε σās.

29. ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΣΤΙΣ ΨΥΧΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Θά πρέπει νά στηρίζεις, νά προάγεις και νά εξυψώνεις τήν προσωπικότητα του άνδρα σου... νά τήν έδραιώνεις στις ψυχές των παιδιών. Έννοείται βέβαια ότι έχεις σωστό άνδρα και γι' αυτό τό θέμα μιλήσαμε προηγουμένως.

Πρέπει νά ξέρετε ότι οί άνδρες πάρα πολύ τό θέλουνε αυτό, δηλαδή τό νά νοιώθουνε ότι ή γυναίκα τους, τούς στηρίζει. Νά αισθάνονται ότι τούς αποδέχεται κατ' αρχήν και δέν τούς άμφισβητεί. Αυτό βοηθάει πάρα πολύ τή αγάπη μέσα στην οικογένεια.

Όταν ή γυναίκα άμφισβητεί τόν άνδρα της και μάλιστα μπροστά στους άλλους, μπροστά στα παιδιά της, αυτό είναι ό,τι χειρότερο...

Λοιπόν αυτά ήθελα νά σās πω, δέν ξέρω πώς περάσε ή ώρα... Αν θέλετε νά ρωτήσετε κάτι... νά συζητήσουμε. Αν έχετε ένστάσεις ή παρατηρήσεις ή ό,τιδήποτε άλλο...

30. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Έρώτηση 1^η: ΓΙΑ ΤΟ «ΑΥΞΑΝΕΣΘΕ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΝΕΣΘΕ» ΣΤΗΝ Θ. ΧΑΡΗ.

Νά ρωτήσω και έγώ κάτι; Τό «αυξάνεσθε και πληθύνεσθε» δέν έννοει σαφώς τόν αριθμό μόνο... Πρέπει νά αυξάνεις σε Χάρη τά παιδιά σου...;

-Πολύ ώραϊα...

- Λέγετε ότι γράφει ή πυραμίδα εντός εισαγωγικῶν πού λέμε, ή μητέρα ἂν ἴσως θά κάνει σωστά παιδιά, τά σωστά παιδιά κάνουνε καί αὐτά σωστά παιδιά καί γίνεται...ἔτσι γίνεται ή αὐξηση.

-Η αὐξηση ή πνευματική...

-Ἐπειδή τό λαβαίνουμε λίγο λάθος αὐτό σάν μήνυμα, θεωροῦμε μέ τό νά κάνεις ἔξυπνα παιδιά ἔχεις σωθεῖ...

-Ἀκριβῶς αὐτό, τό εἶπε ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος ξεκάθαρα. Θά σωθεῖς ὅταν τ'ἀναθρέψεις σωστά, ὄχι ἀπλῶς ὅταν τά γεννήσεις. Πολύ ώραϊο αὐτό ναί! «Αὐξάνεσθε καί πληθύνεσθε» στήν Θεία Χάρη ὄχι στόν ἀριθμό...Κι ὁ ἀριθμός ἐντάξει...Ἀλλά τό ζητούμενο εἶναι αὐτά τά παιδιά πού θά δώσει ὁ Θεός νά αὐξηθοῦν στήν αἴσθηση τῆς Θείας Χάρης, νά ἐνεργοποιήσουν ὅσο τό δυνατόν πληρέστερα τήν Βαπτισματική Θεία Χάρη. Πολλά ἢ λίγα παιδιά δέν εἶναι τό ζητούμενο...ἀλλά παιδιά «κεχαριτωμένα»... αὐτό εἶναι τό ζητούμενο.

Ἄν δώσει ὁ Θεός πολλά «νά εἶναι εὐλογημένο»...Ἐμεῖς δέν θά βάζουμε ἐμπόδιο στό πόσα παιδιά θά ἔχουμε... Καί αὐτό εἶναι ἐπίσης ἕνα μεγάλο λάθος: ὁ οἰκογενειακός προγραμματισμός... Βάζουμε τό δικό μας θέλημα πάνω ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί λέμε: «ἐγώ θά κανονίσω πόσα παιδιά καί πότε θά τά κάνω τά παιδιά». Τεράστιο λάθος...Βάζουμε τόν Θεό στήν ἄκρη...Καί βέβαια μετά ὅταν θέλεις... δέν μπορεῖς νά κάνεις τά παιδιά, καί μετά τρέχεις γιά ἐξωσωματικές καί λοιπά... Ὅλα αὐτά συμβαίνουν διότι κυριαρχεῖ ὁ ἐγωισμός μας .

Ἄν βάζαμε σωστούς στόχους...Καί ὁ σωστός στόχος ἕνας εἶναι ...Ὁ Χριστός εἶναι, ή Θεία Χάρις εἶναι ὁ Ἕνας καί μοναδικός Στόχος... Τότε θά ἦταν πάρα πολύ ώραϊα ή ζωή μας καί οἱ οἰκογένειες θά ἦτανε παράδεισος. Ὅσο δέν θέλουμε νά πάρουμε τό ζυγό μας, νά μποῦμε στόν ζυγό τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος εἶναι ἐλαφρός καί χρηστός... ἔ, τότε...τόσο βασανίζομαστε καί μπαίνουμε κάτω ἀπό τούς ἄλλους ζυγούς, τοῦ διαβόλου τούς ζυγούς, πού εἶναι πολύ βαρεῖς. Πάρα πολύ βαρεῖς... καί ἔχουμε γεμίσει μέ ψυχοπαθεῖς καί μέ καταθλιπτικούς καί μέ ὑποψήφιους γιά αὐτοκτονία. Διότι ἀκριβῶς δέν τηροῦμε αὐτές τίς προδιαγραφές, τοῦ Κατασκευαστοῦ Μας... τίς ἐντολές τοῦ ἁγίου Θεοῦ Μας.

-Κάτι άλλο;

Λέγε εσύ.

Ερώτηση 2^η.....ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Δέν ακούγεται. Ήταν σχετικά μέ τήν αγάπη τής μητέρας)

-Κι όταν τ'άποκτήσει βέβαια ακόμα περισσότερο. Τή δίνει ο Θεός σάν δῶρο. Αλλά και γενικῶς ή γυναικα έχει αυτό τό χάρισμα τής αγάπης. Έχει καρδιά, ὅπως ἔλεγε και ὁ Πατήρ Παῖσιος... ἀλλά τί παθαίνει ή γυναικα; Αὐτή τήν καρδιά τήν σκορπάει σέ πράγματα πού δέν ἀξίζουνε. Έχει ἕνα ποτήρι και θέλει νά ἔχει και ἕνα ὠραῖο σεμεδάκι ἀπό κάτω κεντητό και νά'χει και ἕνα λουλουδάκι ἔτσι ζωγραφιστό!..., και κολλάει ή καρδιά της και «ξοδεύεται» ή ἀγαπητική της δύναμη σ' αὐτά. Σιγά- σιγά δίνει τήν καρδιά της λίγο στό λουλουδάκι, λίγο στό σεμεδάκι, λίγο στό «συνολάκι» -πῶς τό λένε-... και δέν μένει μετά για τό Θεό τίποτα... Αὐτό εἶναι πού παθαίνουμε.

-Μετά ἔρχεται ή κατάκριση...

-Ναί ὅλα αὐτά. Μετά πέφτουμε στά πάθη. Ναί...

Ερώτηση 3^η:ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΑΚΟΗ

-Ἐλεγε ὁ Ἱερός Χρυσόστομος ὅτι ὁ ἄντρας ἀγαπάει και ή γυναικα ὑπακούει.

-Ναί: αὐτό δέν σημαίνει ὅτι δέν ἀγαπάει κιόλας...Ἀπλῶς ὁ Θεός ἔδωσε τόν δυσκολότερο ρόλο στόν ἄντρα. Δηλαδή ὁ ἄντρας καλεῖται νά ἀγαπάει ακόμα και ὅταν ή γυναικα δέν τόν ἀγαπάει. Πρᾶγμα πού εἶναι πολύ δύκολο... Νά ἀγαπήσεις και τόν ἐχθρό σου. Μπορεῖ πράγματι νά γίνει ή γυναικα του ἐχθρός του. Θά πρέπει νά μήν παύσει νά τήν ἀγαπάει . Η γυναικα πάλι καλεῖται νά κάνει κάτι πιό εὔκολο. Νά ὑπακούει στόν ἄντρα. Αλλά ἐάν ἔχει ἕναν τέτοιο ἄνδρα, πού τήν ἀγαπάει, κοροῖδο εἶναι νά μήν τόν ὑπακούει; Τήν συμφέρει νά ὑπακούει. Μέσα στή ὑπακοή βεβαίως πάλι εἶναι ή αγάπη. Ὅταν κάποιον τόν ἀγαπᾶς τότε τόν ὑπακοῦς, ἔτσι δέν εἶναι; Ἀκόμη και ἂν εἶσαι κουρασμένη, ὅταν σου

ζητήσει μία χάρη θά τοῦ τήν κάνεις διότι τόν ἀγαπᾶς...Κόβεις τό θέλημά σου ἀπό ἀγάπη, τόν ὑπακοῦς... ἐκτός ἀμαρτίας φυσικά... ἐννοεῖται.

-Κάτι ἄλλο;

Ἐλᾶτε νά κάνουμε προσευχή τώρα.

Δόξα Πατρί καί Υἱῷ καί Ἁγίῳ Πνεύματι

καί νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εὐλογητός εἶ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πανσόφους τούς ἀλιεῖς

ἀναδείξας καταπέμψας αὐτοῖς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον καί δι' αὐτῶν τήν οἰκουμένη σαγηενύσας φιλάνθρωπε . Δόξα Σοι

Δι' ἐυχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἐλέησον καί σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩι ΘΕΩι ΔΟΞΑ!